

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓ-
HIVATAL ÉS NYOMDA

Cluj, Kolozsvár, St. Baron
L. Pop (Brassai-utca) 10.

Telefon: Szerkesztőség
és kiadóhivatal — 977
Zs. N. Sz. — 558

A kéziratok kizárólag a
szerkesztőségnek cím-
zendők. Kéziratokat nem
adunk vissza

UJ KELET

ZSIDÓ-DEUTIKAI-NAPILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Romániában
Egész évre — 620
Félévre — 320
Negyedévre — 170
Egy hónapra — 60
Egy szám ára, pályaud-
varon és vidéken is, 3 le
Bukarestben — 3:50

Csehszlovákiában
Egy hónapra — 20 ck
Egy szám — 1:20 ck

Cluj-Kolozsvár — VI. évfolyam, 101. szám

Igazgató: SZÉKELY BÉLA

5683. Tamuz 11. — 1923. június 25. Hétfő

Rathenau

Halálának évfordulójára

Ezen a napon, ezen a végzetes június 24-én a vergődő Németország visszafelé fordítja történetét és ismét elsiratja a férfit, akinek meggyilkolása csak most bontakozik ki tragédiás szomorúságában a meggyötört ország fölött. Pontosan ma egy esztendeje, alig néhány héttel Génua után, amikor a csüggedő lelkekbe kezdett visszatérni a reményesség, hogy mégis sikerülni fog Európa felforgatott rendjét a nyugodt kibontakozáshoz segíteni, gyilkos banditák kioltották annak az embernek életét, aki hosszú évek után először nyult bele biztos kézzel az európai káoszba és irányt mutatott a zürzavarban. Walther Rathenau, a zsidó külügy-miniszter, kellős közepén volt ama tárgyalásoknak, amelyek talán Németország megmentéséhez vezettek volna, amikor a német reakció kimondotta és végrehajtotta fölötté a halálos ítéletet. Ettől a perctől fogva Németország egyre mélyebbre süllyedt nyomorúságában és nem akadt ember, aki megállíthatta volna az esztelen rohanást a pusztulás felé. Mintha a végzet szörnyű ostroma suhogna szünetlenül az ország fölött, katasztrófa katasztrófa után következett be és ma, egy évvel Rathenau halála után Németország a teljes összeomlás küszöbén áll. Az első évfordulón Rathenau emléke újult erővel tör fel a német milliók lelkében és most fogják csak igazán átérzeni, mit veszített el a világ ebben a hatalmas férfiuban. A fülekre visszacsendül Wirth kancellár szava, aki a koporsó fölött kiáltotta világgá, hogy Rathenau kiontott véré az egész világ meg fogja szentelni. Alig telt el egy év és a jóslat keserű valósággá teljesedett.

Rathenau volt az első, aki a mai európai krízisben világosan felismerte azokat a momentumokat, amelyeket az amerikai és angol politikai körök csak most kezdenek felismerni. A népek és államok egymásra utaltságát és azt, hogy Németország teljes letiprása szükségszerűleg maga után fogja vonni a többi európai államok gazdasági romlását is. A jóvátételi kötelezést az észszerűség és lehetőség korlátai közé akarta szorítani és meggyőző érvelése nem maradt hatás nélkül a legzsélebb francia körökre sem. Loucheur francia miniszterrel folytatott tárgyalása az első közvetlen eszmecsere volt a két ország között és lényegesen megkönnyítette a közeledés útját. Am Rathenau az európai problémát a maga nagy egyetemes-ségében látta és észrevette, hogy a gazdasági bajok egyik főoka az összeomlott Oroszország, amely kikapcsolódott a világ vérkeringéséből. Ez a szörnyű folytonosság hiány az emberiség testén kuforrása a legtöbb szenvedésnek. Oroszországhoz emberi érzésekkel kell közelednie Európának és elősegítenie újjáépítését. Rathenau levonva e megismerés konzekvenciáit, megkötötte Rapallóban az első szövetséget Oroszországgal, amelynek kipattanása oly kinos szenzációja volt a génuai konferenciának. A szerződés befejezett tény volt s a hatalmaknak bele kellett nyugodniuk. De nem nyugodtak bele a német reakciók, akiknek útjában állott Rathenau őszinte demokratizmus, békevágya és tiszta emberi szándéka. Csak a felte-
lakodott zsidót látták benne, aki a német nemzet ellenségeivel cimborál. A középkori koponyák nem bírták elviselni az ő nagy, világos egyéniségét, mert Rathenau nemcsak kifelé, de befelé is hirdette a béke és kiengesztelődés hitét. Orvul, gyáván terítették le és megállították a magasbalendülő uton, amely vezetett

Németországot, de az egész emberiséget boldogabb napokba menthette volna.

Rathenau tragédiája tipikus zsidó tragédia. Megkapó önvallomásaiban előre megérezte végzetét. „Azt mondják rólam, — írja — hogy becsvágyó vagyok, tehát veszedelmes. Nem találok a becsvágyat súlyos hibának, de az én esetemben katasztrófális ostobaság lenne az az emberi tulajdonság. Mert lehet-e Poroszországban reménytelenebb becsvágyat gondolni, mint az olyan emberét, aki kívül áll a keresztény konfessziókon.“ Érezte, tudta, hogy a gyűlöletnek és bátorságnak ebben az atmoszférájában veszedelmes dolog irányítólagnak befolyani az események alakulásába, de küldetését érezte magában, nagy célok hajtották és akaratlanul is eljutott a miniszteri székhelyig. Egybeforrottak érezte magát a német nép sorsával

és a német hittel. „Ez a hit pedig nem más — mondja vallomásaiban — mint a Szinájban való hit, nem pedig Róma és Konstantinápoly, vagy Genf hite. Csak a zsidóság szellemi közössége szabad a dogmáktól és mítoszoktól. Tiszta szellem ez, mert csak egy szóból áll: *veahavta, szeress!*“ Ez volt a Rathenau hite és ezzel akarta megváltani a vérző Európát. A szeretet és emberiség hangjait akarta bevinni az egymást marcangoló népek vitájába. Am őt is elérte a megváltók közös sorsa. Nem hittek neki és nem akarták megérteni tanítását, mert az emberiség még nem érett meg a szeretet tanításának befogadására. Rathenau remegés nélkül állott a veszedelmes örhelyre, ahova a kötelesség parancsolta, küzdött és elbukott. De vele együtt elbukott Németország is.

Franciaország hajlandó tárgyalni a németekkel

Anglia még nem kapott választ Franciaországtól. Közvetett tárgyalások a francia kormány és Németország között

(London, június 23. Az Uj Kelet tudósítójától.) Baldwin miniszterelnök az alsóházban kijelentette, téves az a hír, hogy a francia kormány már választott az angol jegyzékre. Anglia még nem ismeri a franciák választát. Epezezt az angol kormány megsürgette a kérdőívére vonatkozó választ.

Olaszország mindenben alkalmazkodik az angol felfogáshoz. Ezzel magyarázható a „Petit Parisien“ feltűnő helyen közölt híradása, hogy Poincaré legközelebb Angliába utazik és London közelében találkozni fog Baldwinal, akit meg akar nyerni a francia követelések támogatására. Franciaország kezdi észrevenni, hogy jelenlegi politikája egyetlen szövetségeseinek sem tetszik. Amerika is tulzatosan tekinti Poincaré követelését. Harding elnök kijelentette, a jóvátétel kérdésében Franciaország jogos igényeit elégítsék ki, de tegyék lehetővé, hogy Németország megfelelően reparációs kötelezettségeinek.

Ujabb jelentések szerint a franciák és a németek között megegyezési tárgyalások voltak. Az angol külügyminisztérium információja szerint azonban Franciaország és Németország között csak közvetve voltak tárgyalások a passzív ellenállás megszüntetéséről és kielégítő megállapodások előkészítéséről. Közvetlen érintkezés a két állam között nem volt.

A leghitelesebb forrásból a „Daily Telegraph“ megtudta, hogy a két ország közti semleges közvetítő nemcsak Benes volt, de Svájc is, akik most is a közeledés létrehozásán fáradoznak. A „Times“ szerint az angol kérdőívvel kapcsolatban Baltournak az a terve, hogy Párisban a jóvátétel problémájának megoldását szakértőkre bízzák. Angol-francia gazdasági szakértők együttesen vizsgálják meg a helyzetet. A lap szerint Németország teljesen letört és legfőbb ideje, hogy Franciaország nagylelkűen kiegyezzen vele, de siessen, mert az összeomlás minden pillanatban bekövetkezhet és akkor késő lesz reparációról tárgyalni.

Meghiúsult a parasztpárt és nemzeti párt fuziója

A paktum is megszűnt. Szabad kezet kapott a két párt

(Bukarest, június 23. Az Uj Kelet tudósítójától.) Jelentettük az Uj Kelet tegnapi számában, hogy a nemzeti párt végrehajtóbizottsága csak úgy hajlandó hozzájárulni a parasztpárttal való fuzióhoz, ha a parasztpárt eláll az osztályharc álláspontjától. A végrehajtóbizottság határozatát Maniu átadta Lupunak.

A nemzeti párt állásfoglalása, mint az előre is látható volt, végleg felborította a két párt tuziós tárgyalásait. A parasztpárt vezetői több ízben kijelentették, hogy pártjuk nem mondhat le programjának súlypontjáról, az osztályharc elvéről. A nemzeti párt képviselői ezzel szemben azt vitatták, hogy egyetlen párt sem mondhat le teljesen programjáról és így a parasztpártnak is engednie kell merevségéből. Bukaresti politikai körök értesülése szerint a tárgyalások megszakítására közvetlen okot

Maniu királyi audienciája adott.

A „Presa“ jelentése szerint Maniu a királynál tett legutóbbi látogatása után lemondott a fuzió tervéről és olyan memorandumot adott át Lupunak, amely kizárja a további tárgyalások lehetőségét. Ezt a verziót különösen a liberális körök terjesztik. A nemzeti párt egyébként még nem adott ki hivatalos kommunikét a tárgyalások meghiusulásáról. Maniu ugyanis rögtön a memorandum átadása után elutazott Bukarestből. Ma délután már meg

is érkezett Kolozsvárra, ahol bizalmas megbeszélést folytatott pártjának vezetőivel. A tárgyalás eredményéről holnap adnak ki hivatalos kommunikét.

A parasztpárt azonban már ma megküldötte kommunikéjét a lapoknak. A kommunikében közli, hogy

a nemzeti párttal folytatott fuzió tárgyalások megszakadtak

és a két párt között addig érvényben volt paktum is megszűnt, mivel az erdélyiek megtagadták a tárgyalások folytatását, mindaddig, míg a parasztpárt le nem mond az osztályharcról. Ennél fogva mindkét párt visszanyerte akciószabadságát.

A parasztpárt kommunikéjének megjelenése után a két párt egymáshoz való viszonya még jobban elhidegült. Eddig ugyanis mind a két párt vezetősége azt hangoztatta, ha a fuzió nem jöhet létre, az semmiben sem befolyásolja a két pártnak az együttműködésre kötött paktumát. A parasztpárt vezetősége mai kommunikéjében a paktum megszűnését is bejelentette. Ezek után megállapítható, hogy a két párt még sohasem állott egymástól annyira távol, mint most.

Az ország két legnagyobb ellenzéki pártjának meghiusult fuziója az ellenzék parlamenti működésének súlyos jelentékeny csökkenését fogja

aru üzlet!

str. Reg. Maria 6

gyár

önlegesség

1428

kaphatók!

vonal
nia részére
N FIA

deaux-ban
lsórangú ellátás

ster

u.) 35

ine
ARSASÁG

vyork

Átszállás nélkül.
Augusztus 1-től
tina) és Marseille
Felvilágosítás-
szolgálat

. A. R.
EDIA

Liberális körök híresztelése szerint a nemzeti párt kormányrajutási céljai is meghiusultak a fuzióval együtt, minthogy a nemzeti párt egyedül nem rendelkezik a kormányalakításhoz szükséges többséggel. Viszont — teszi hozzá a „Viitorul” — az osztályharc elvén kimondott fuzió is kormányképtelenné tette volna a nemzeti pártot.

PALESZTINA-MUNKA

Határkiigazítás Palesztina javára

(Jeruzsálem, június 23. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az angol-francia határkiigazító-bizottság befejezte munkáját, mely szerint Mentullah, Tel-Chai és Kfar-Giládi ismét Palesztinához tartozik. Már el is indult egy csendőrcsapat az új határ megszállására. A libanoni francia hatóságok is megtették előkészületeiket az új határállomások berendezésére, amelyek központi állomása a Kal'at-es-Sakifi Litani-híd mellett lesz.

Régi fájó sebe volt Palesztina zsidóságának az Ijün-vidék elszakítása, amely a mostani határváltozással gyógyult be. Eddig Metullah kolonistái el voltak szakítva a zsidó élet központjaitól, a beiruthi kormány minden héber ujságban, könyvben irredentizmust látott, behozatalukat megtiltotta és csak safedi és roppinnai fuvarosok útján csempészték be palesztinai sajtótermékeket. Télen, mikor az eső miatt rosszak az utak, hónapokig el voltak zárva testvéreiktől.

Metullah az ország legészakibb városa. Dan helyén épült, amelyet Dan-törzsbeliék foglaltak el a Birák korában a föníciaiaktól. A királyság kettéosztásától az efraimita birodalom végig fontos vallási bucsujárhely volt. Klimája és vize nagyon egészséges. Magas fekvése (a Jordán forrásvidékén, a Libanon-hegység alján fekszik) miatt nyaralásra igen alkalmas s a rajta keresztül folyó határforgalom arra prédesztálja, hogy az ország északi sarkában nagy zsidó gócponttá fejlődjék.

Az ország gazdasági jövője szempontjából is nagyjelentőségű a határváltozás, mert ezentul a Litani-folyó Palesztina földjét is érinti. A bővizű Litani, amely a Libanon és Antilibanon gazdag forrásaiból és gleccserjeiből táplálkozik, a két hegység közt észak-déli irányban folyik Kal'ot-es-Sakif régi váráig, ahol nyugatra fordul és a Földközi-tengerbe ömlik. A folyó hajlása és a Jordánba ömlő Ijon-patak között 5—6 kilométer széles földszáv terül el. Egy ott építendő alagutacsatorna segítségével a Litani bőséges vize átvezethető volna a sokkal alacsonyabb fekvésű Felső-Jordán medencéjébe, ahol villamosítási és öntözési célokat szolgálhatna.

A kormányzótanács zsidó tagjai. Jeruzsálemből jelentik: A legutóbbi királyi dekrétum alapján összehívott kormányzótanács zsidó tagjait a Vaad Leumi javaslatára annak elnökét, Davin Jellint és Ch. Kloriskit nevezték ki. Ők képviselték a zsidóságot az előző kormányzótanácsban is.

Rabbik kitüntetése. Jeruzsálemből jelentik: A palesztinai főrabbinátus két tagja, az áskénáz A. J. Cook és a szefárd Jacob Meir megkapták az angol hadsereg „Colonel commandant” címét, ami ezredesi rangban levő tábori lelkésznek felel meg.

Hétfőn kezdik meg Kolozsváron az uzoratorvény végrehajtását

Candale rendőrkapitány az árak ellenőrzéséről

(Kolozsvár, június 23. Az Uj Kelet tudósítójától.) Szombaton délután három órakor a Solidaritatea megkeresésére Erdély és Bánát gazdasági érdekvéviselői a kolozsvári kereskedelmi és iparkamara tanácstermében értekezletre gyűltek össze, hogy az idegen vagyonok felszámolásáról alkotott törvénynek rendelkezéseit tisztázzák. Amennyiben azok az erdélyiekre is vonatkoznak, a Solidaritatea rá akart mutatni a különböző nehézségekre; a nehézségek kiküszöbölésére pedig javaslatot terjeszt a kormány elé.

Az ülésen dr. Vlăd Aurél volt miniszter elnök, aki ismertette az értekezlet céljait. Majd Lepadatu képviselő felolvasta a pénzügyminiszter elé terjesztett memorandum szövegét, amely hangsúlyozza az érdekeltektől való megállapodás szükségességét és a törvénynek a békeszerződés idevágó pontozataihoz való teljes hozzáigazodását. Meg kell állapítani a korona- és lejtartozások törvényes valutatív viszonyát a hitelezési, illetve adózási időpontok szerint. Továbbá a vitás esetekben való eljárást, a lombardfedezettel biztosított külföldi kölcsönök ügyét, vagy az olyan jelzálogköveteléseket, amelyeknek jelzáloga a volt ellenséges állam területén fekszik. Zavarokat okozhat az annuitásos kölcsön is, ha ezt a bejelentési kötelezettség hatánapjától kezdve nagyobb tételekben kellene teljesíteni az államkincstár javára. Mindezeket az ügyeket államközi uton lehetne csak elintézni, minthogy a törvény egyébként is kijátszható oly módon, hogy hitelező és adós olcsón ki egyeznek és az állam elesik a jóvátételre szánt összegtől.

Az értekezleten ismertették a június 13-án életbelépett törvény fontosabb szakaszait is, amelyek közül itt adjuk a következőket:

A legutóbbi békeszerződések rendelkezése értelmében az egész román területen az a román vagy szövetséges alattvaló, aki 1916 augusztus 14. előtti időből vagy a háború idejéből származó követeléssel tartozik valamely volt ellenséges ország alattvalójának, nem fizetheti ezt a tartozást a hitelezőnek, hanem le kell tennie az államnál, még pedig a pénzügyminisztérium mellett fennálló Felszámoló Hivatalnál. E követelések összegéből arányosan fognak kielégíteni az ellenséges államok alattvalói kötelekbe tartozó adósok román hitelezői és ezek után a háború idejében szenvedett kárait.

Minden az előbbi cikk rendelkezéseivel ellentétben, a legutolsó békeszerződésnek életbeléptétől mai napig teljesített fizetés jogilag semmis, azt az állam a békeszerződések kifejezett rendelkezése értelmében újból fogja követelni. Minden román adós vagy oly adós, aki román vagy szövetséges alattvaló, köteles a F. H.-nál a jelen törvény kihirdetésétől számított 30 nap alatt az 1916 aug. 14-én fennálló tartozását bejelenteni.

A tartozásokat abban a pénzben kell bejelenteni és letéte helyezni, amely kitűnik abból az okiratból, melyből a tartozás származik; csatlakoznak az okirat másolatai is; ha pedig ilyen kikötés nincs, a tartozás abban a pénzben jelenendő be és teendő le, amely a békeszerződésekben fel van tüntetve. Akik ezeket nem jelentik be, vagy ha bejelentik, nem tüntetik fel pontosan az 1916 augusztus 11-én létező helyzet szerint, avagy ha a dátum után fizették be és nem jelentik be, az állam javára a tartozás megfizetésén felül a tartozás összegének husszorosát tevő pénzbírsággal büntetendők.

A követelések bejelentéséről a törvény így intézkedik:

Nagyrománia területének összes román honosai, akik a Romániával háborút viselt államok alattvalóinak 1916 augusztus 14-ike előtti vagy a megszállás idejéből való követelésekkel hitelezői, kötelesek a jelen törvény kihirdetésétől számított két hónap alatt a behajtandó követeléseket bejelenteni.

A letétek eredményéből követeléseik arányában ki fognak elégíteni. A maradék az államot illeti követeléseik számláján és a hadi kártalanítások fejében.

Akik ezeket a fenti határidőben be nem jelentik, a kifizetésre vonatkozó jogukat elvesztik.

A törvény végrehajtásáról külön szabályrendelet fog megjelenni.

Az értekezleten a tárgyhoz hozzászóltak Gamenzi (Erdélyi Bank), dr. Farkas Mózes, Osvada Vasil, Pop Sever, Vlaicu Vasile és mások.

A tanácskozás során érkezett a brassói és aradi kereskedők távirata, amelyben a kolozsvári kereskedelmi és iparkamarát kéri fel érdekeiknek az értekezleten való képviselésére.

A szatmári héber óvoda záróünnepélye.

Szatmárról jelentik: Nagyszámu közönség jelenlétében folyt le a héber óvoda záróünnepélye. Az ünnepélyt dr. Jordán Sándor főrabbi nyitotta meg. Magvas beszédben ecsetelte az óvoda fontosságát, majd felkérte Grünblatt Magda óvónőt az ünnepség megkezdésére. Szébbnél-szebb versikék, játékok, kedves monológok, keleti motimovu dalok és táncok tarkították a műsort, melyet a publikum szünni nem akaró tapssal honorált. Egyes számokat többször megismételtetett. Jordán főrabbi köszönetét és elismerését fejezte ki az óvónőnek, a „Mizrachi” nevében pedig Weisz Izsák méltatta Grünblatt Magda a gyermeknevelés terén való kiváló érdemeit. Az ortodox hitközséget Reiter Mór elnök és Jónap Miksa, a „Deborá”-t Guth Lajosné és Lebovics Piroksa képviselték, a héber iskola részéről az iskolaszék, valamint Lövenkopf Kálmán igazgatótanító jelent meg az évzáró ünnepségeken.

— Az amerikai vizeken az idegen hajókról is elkobozzák az alkoholt. Washingtonból jelentik: Az Egyesült-Államok kormánya elhatározta az idegen államok hajóin lévő alkoholkészletek elkobozását, még ha az illető államok pecsétjeivel is vannak ellátva.

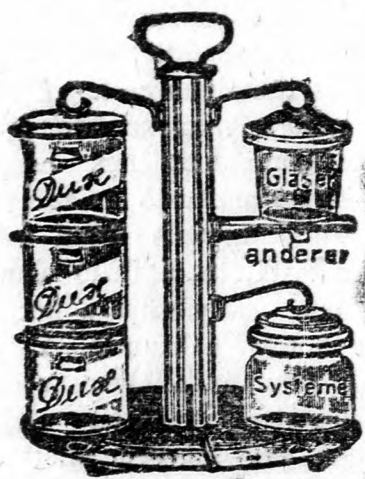
Budapest Berlin

GYERMEK ÉS SPORT-KOCSIJAI NAGY KÉSZLET MIATT MÉLYEN LESZÁLLÍTOTT ÁRBAN

FISCHER ALBERT ÉS TÁRSA

CLUJ, CALEA REGELE
FERDINAND
61

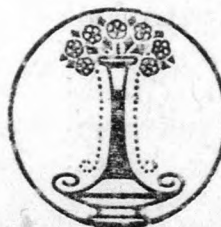
Berlin Budapest

Nagymennyiségű
konservüvegek,
valamint ugorkás
és befőttesüvegek
érkeztek raktárra,
vagontételben is
szállítók

FISCHER

Főüzlet: Cluj,
Piața Unirei 13.
Telefon 10-02

Fióközlet:
Târgul-Murăș
Telefon 2-97

A kol

(Kolozsvár, június 23. Az Uj Kelet tudósítójától.) Románizáltságban vizsgálom a szavazott uzoratorvény fenyegeti az erdélyi zsidóságot, hiszen ez a törvény életbe lépésétől kezdve a nagyfontosságú az Uj Kelet tudósítójától betartásának kapitány a k...

— AZ... előre csak a... üzleti haszon... ság a legszigor... vény rendelke... élelmiszerpiac... üldözni. Az e... nemcsak adot... járást indítani... meg a törvény... speciális rend...

Detek

A budapesti testvérek

(Budapesti tudósítójától.) A lele... ben, melyet so... sának tartanak... rendőrség kezd... volt a puccs sz... lódott, hogy a... részes benne. L... tot és ekrazitot... sereket mire a... a rendőrség.

Kovácsék... turája" elnevezés... a cégérrel külön... A rendőrség má... büntügyben, ame... vannak az elmu... és egyéb bünes... részes foglalkozá... multunk kulturá... és az összegyűjt... fel. Ezért az eg... A nyomozás sorá... vezetői a Kovács... rendőrség azzal... Reismann zongor... ték el az erzsé... merényletet, de... gedték őket.

A most elő... dau-perből ismer... huszonnyolc fiatal... vácseknál találta... vették. A lista a... gány Ferenc ve... szintén nagymenn... három magánlaká... sereket és be ne...

A mai kiha... vác Kornél és T... voltak, de mert A... gyilkolása körüli... elbocsátották őket... ban megtartották... zeket gyűjtötték, költötték. A rend... őket, de mert v... nélkül. Most a re... tét kutatja.

A „Magyar... mány azt akarja, büntügyként kezelj... adott ki, hogy a... kül a legszigorut... reket, melyek szer... kozott volna ezzel... megcáfolják.

A kolozsvári érdekeltségek követelik az idegen tartozások törvényes rendelkezéseinek tisztázását

A Solidaritatea értekezlete

(Kolozsvár, június 23. Az Uj Kelet tudósítójától.) Romániai egész kereskedelmi életét izgalomban tartja a kamara által nemrég megszavazott uszoratórvény, amely megbénítással fenyegeti az ország gazdasági életét, de különösen a kereskedelemre jelent veszélyt. Fokozza ezt a nyugtalanságot, hogy a spekulációs törvény életbeléptetésének és alkalmazásának módjait senkinek ismeri még. Ebben a nagyfontosságú ügyben fordult információért az Uj Kelet munkatársa Candale rendőrkapitányhoz, akit az uszoratórvény rendelkezései betartásának ellenőrzésével bízta meg. Candale kapitány a következőket mondta:

— Az uszoratórvény Kolozsváron egyelőre csak a piacra lesz alkalmazva. A szolid üzleti haszon ellenőrzésével megbízott rendőrség a legszigorúbban fogja végrehajtani a törvény rendelkezéseit. Az árdragitást főképpen az élelmiszerpiacon fogjuk megakadályozni és üldözni. Az eddigi eljárásal szemben ezentul nemcsak adott esetekben fogunk kihágási eljárást indítani azok ellen, akik nem elégednek meg a törvény által megengedett haszonnal, speciális rendőri különítményeket fogunk al-

kitani olyan szolgálati beosztással, hogy *állandóan szemmel fogják tarthatni a piaci árusítást*. Végig fogják járni az összes elárúsítókat, hogy így győződjenek meg, vajjon betartják-e a törvényt.

— Tekintettel arra, hogy az élelmiszer-kereskedés viszonyait utján kerülnek a piacra, ezeket különösen fogjuk ellenőrizni. Külön rendőri készültségeket állítunk fel a városi vámoknál és a vasúti állomáson, hogy a falvakból behozott élelmiszerek mennyiségét és árát ellenőrizzék. A városi tanács most állapítja meg az irányvonalakat helyszíni szemle alapján, azokhoz harminczszázalékos üzleti hasznot ad hozzá s az így maximált áraknál többet sem kérni, sem adni nem szabad. A vendéglői árakat a rendőrség fogja megállapítani.

Candale kapitány azt hiszi, hogy az *ár-ellenőrzést már hétfőn*, de a most beálló héten okvetlenül megkezd. Az uszoratórvény rendelkezéseinek a kolozsvári piacra való alkalmazása speciális módjait most dolgozik a városi tanács s mihelyt Candale kapitány megkapja a szükséges utasításokat, a rendőrség azonnal megkezdja az ellenőrzést.

Detektívek ölték meg Reismann zongoragyárost

A budapesti monarchista-puccs szervezői csaltak és gyilkoltak. A Kovács-testvérek bünei. Ekrazit egy budapesti városi tanácsnok lakásán

(Budapest, június 23. Az Uj Kelet tudósítójától.) A leleplezett rojalista összeesküvés ügyében, melyet sokan Bethlen miniszter inszenzársának tartanak a külföldi kölcsön érdekében, a rendőrség kezdti tisztázni, kinek milyen szerepe volt a puccs szervezésében. Kétségtelenül beigazodott, hogy a három Kovács-testvér elsősorban részes benne. Lakásukon nagymennyiségű dinamitot és ekrazitot találtak. Azt, hogy a robbanószereket mire akarták felhasználni, még nem tudja a rendőrség.

Kovácsék egyébként „Nemzeti multank kulturája” elnevezéssel egyesületet alakítottak és ezzel a cézzel különböző szélhámosságokat követtek el. A rendőrség már két hete nyomoz egy nagyobb bűnygyben, amelynek számai látszólag kapcsolatban vannak az elmúlt két évben történt merénylettekkel és egyéb bűnesetekkel. A régebbi atrocitásokban részes foglalkozás nélküli fiatalberek „Nemzeti multank kulturája” cím alatt társaságot alapítottak és az összegyűjtött milliókat maguk között osztották fel. Ezért az egyesület ellen eljárást indítottak. A nyomozás során kiderült, hogy az egyesület vezetői a Kovács-testvérek, akiket annak idején a rendőrség azzal gyanúsított, hogy *ők ölték meg Reismann zongoragyárost és ugyancsak ők követték el az erzsébetvárosi Demokrata-kör elleni merényletet*, de bizonyítékok híján szabadon engedték őket.

A most előállítottak között szerepel a Landau-perből ismeretes Becker István is és még huszonnyolc fiatalember, akinek a névsorát Kovácséknál találhatjuk meg. Valamennyiüket őrizetbe vették. A lista alapján házkutatást tartottak Cségyány Ferenc városi tanácsnok lakásán, ahol szintén nagymennyiségű ekrazitot foglaltak le. Még három magánlakásban talált a rendőrség robbanószereket és be nem jelentett fegyvereket.

A mai kihallgatás során kiderült, hogy Kovács Kornél és Tivadar államrendőrségi detektívek voltak, de mert Reismann zongoragyáros meggyilkolása körüli szerepüket nem tudták tisztázni, elbocsátották őket. Arcképes igazolványukat azonban megtartották és azok segítségével nagy pénzeket gyűjtöttek, amelyet állítólag megélhetésükre költöttek. A rendőrség akkoriban sokáig kereste őket, de mert vidéken tartózkodtak, eredmény nélkül. Most a rendőrség a letartóztatottak előéletét kutatja.

A „Magyar Hirlap” értesülése szerint a kormány azt akarja, hogy a puccstervet közönséges bűnygyként kezeljék. A külügyminiszter rendeletet adott ki, hogy a vizsgálatot mellétekintetek nélkül a legszigorúbban folytassák le. Azokat a híreket, melyek szerint a minisztertanács is foglalkozott volna ezzel az ügyvel, hivatalos helyen megcáfolják.

Délután újabb fegyverraktárt fedezett fel a rendőrség. Egy Korvik nevű összeesküvő lakásán nagymennyiségű ekrazitot találtak. A nyomozás eddigi eredményéről Andrejka rendőrfőtanácsos jelentést tett a külügyminiszternek. Rakovszky belügyminiszter és Nádassy főkapitány ezután autón Gödöllőre mentek és a történetekről a kormányzót is informálták.

Tagadnak a temesvári és nagyváradai pénzhamisítók

(Nagyvárad, június 23. Az Uj Kelet tudósítójától.) A nagyváradai törvényszéken Szöllőssy táblabíró tanácsa ma folytatta az ötszázlejes bankjegyek hamisításának kihallgatását. A pör három vádlottja közül csak Brasnyó József szegedi paprikakereskedő maradt meg az állambiztonsági hivatalnál tett vallomásánál. Bartha Béla temesvári nagykereskedő teljes egészében visszavonta az állambiztonsági hivatal előtt tett beismerő vallomását, amit állítása szerint kényszer hatása alatt irt alá.

A pör harmadik vádlottja Farkas József nagyváradai kereskedő az elnök kérdéseire elmondta, hogy Barthát tizenkét éve ismeri. 1921 augusztusában akadt ismét össze Barthával, aki elmondta, hogy Nagyváradon paprika lerakatot akar létesíteni. A paprikát Magyarországról fogja behozni és minthogy az árát magyar koronában kell fizetnie, átadott Farkasnak száz darab ötszáz lejest, aki magyar koronát és dollárt vásárolt az összegben. Ez év január első felében Blum nagyváradai kereskedő, akitől husz darab dollárt vásárolt, kétségbeesetten panaszkodott, hogy az ötszáz lejesek hamisak.

— Én — folytatja Farkas vallomását — azonnal értesítettem a történetekről Barthát, aki másnap lejött Nagyváradra. Megkérdeztem, tulajdonképpen kaptak-e az ötszázlejeseket? Bartha azt felelte, hogy a múlt évben Konstancában kigyulladt ötszázlejes bankjegykötegeket szállító vagonból lop-ták el.

Elnök Barthához: Ön tudta, hogy a pénz Brasnyóitól származik, mi szükség volt a konstancai mesére?

Bartha: Nem tudtam, hogy Brasnyói honnan szerezte a pénzt.

Farkas: A szigurancán többször bántalmazták és így kényszerítették ki belőlem a beismerő vallomást.

Ezután Oláh Péter, az állambiztonsági hivatal detektívje tette meg vallomását. Kijelentette, hogy a vádlottakat senkinek bántalmazta és vallomásukat önként tették meg. A tanúkihallgatások során legelőször Balogh nagyváradai kereskedőt

hallgatták ki, aki elmondta, hogy Bartha Béláné hamis ötszázlejeseket akart nála elhelyezni. Majd Bartha Bélánét szólítja vallomásra az elnök, de figyelmezteti, minthogy az egyik vádlott a férje, megtagadhatja a vallomást. Bartha Béláné nem élt a tanúzs jogával.

Ezután Herbst ékszerészt, Gonda Vilmos, Izsák Mózes, Klein Márton kereskedőket és Neumann József ügynököt hallgatta ki a bíróság, akik előadták, hogy Farkassal üzleti összeköttetésben állottak és Farkas letartóztatása előtt hamis ötszázlejesekkel akart fizetni.

A ma tárgyalás délután egy órakor ért véget. Tekintettel a pör nagy anyagára, a tárgyalás valószínűleg több napot vesz igénybe.

Mégis kilakoltatják a Luca P. Niculescu-ház két lakóját

A városi tanács határozata ellenkezik a törvényesítési ítélettel. Mára ki kell üríteni a lakóknak a házat. A felmondásuk csak novemberben jár le

(Kolozsvár, június 23. Az Uj Kelet tudósítójától.) Ismét megkezdődtek Kolozsváron a kilakoltatási eljárások. Az utóbbi napokban az Uj Kelet is foglalkozott több ilyen esettel. Különösen sokat szerepelt Luca P. Niculescu bukaresti divatarucég, amely kilakoltatási hadjáratot indított a volt Wesselényi-utca 7. számú ház lakói ellen. Az építkezésre kényszerített cég előbb hatósági uton akart megszabadulni a ház egykori tulajdonosától, dr. Sipos Aladár ügyvédtől és az ugyancsak ottlakó Tavasz Sándor nyelvtanárt betegsége idején akarta kitenni az utcára. De a bíróság csak egy szobát ítelt meg a cégnek.

Niculescuék beletogtak az építkezésbe s mert a város három métert elvett a telekből, a cég ezt a lakóin akarta behozni. S amikor szépszerével nem sikerült, *ötizben is valóságos ostromot intézett dr. Siposék ellen*. A lakók eleinte hasonló fellépéssel védtek meg jogukat, de amikor a munkások naponta beletogtak a lakott részek lebontásához, mindannyiszor a rendőrség közbelépésére volt szükség.

Egy héttig a lakóknak békét hagytak. Ma délben azonban váratlan fordulat történt az ügyben. A volt Wesselényi-utca 7. számú házban megjelent a rendőrség és a városi tanács 8133—1923. Cons. számú, Utalea polgármester által is aláírt határozatát mutatták fel, amelyben a város utasítja a rendőrséget, hogy *dr. lécfalvi Sipos Aladár ügyvédet és Tavasz Sándor nyelvtanárt huszonnégy órán belül lakoltassa ki a házból*. A határozat indokolásában a tanács ezt a rendelkezést azzal motíválja, hogy a Luca P. Niculescu-cégnek szüksége van a lakásokra, mert építkezését különben nem tudja befejezni.

A városi tanács határozata talán méltányos, annak indokolása is fedi a tényeket, de a kilakoltatás ellenkezik a törvényszék jogerős ítéletével, sőt a tanács régebbi álláspontjával is. De még érthetlenebb ez a huszonnégyórás ultimátum, amikor köztudomású, hogy a kolozsvár-városi járásbíró július harmadikán fogja tárgyalni Luca P. Niculescu magánjogi keresetét dr. Sipos és Tavasz Sándor ellen, akiknek a cég 1923 november elsejére felmondott, de ők nem akarták azt tudomásul venni. Hogy lehet tehát őket vasárnap délre kitenni, ha a felmondás csak november elsejére jár le és még akkor sem biztos, hogy a bíróság megítéli-e. Azonkívül csak tegnapelőtt jelentette ki munkatársunk előtt Popovici Valér rendőrprefektus, hogy magánfelek ezentul nem rekvirálhatnak Kolozsváron.

A kilakoltatástól fenyegetett lakók a városi tanács határozatát megfélebbzték. Nem valószínű, hogy a felsőbb döntés még lakásukban találja őket.

— **Megalakul a nemzetközi ligák uniója.** Budapestről jelentik: Vasárnap Bécsben megnyitják a nemzetközi ligák unióját. Berzevicky Albert, Grätz Gusztáv, Popovits, Lukács, Wlassicn, Giessen elutaztak az osztrák fővárosba.

— **Takarítani kell az utcákat.** Kolozsvár új köztisztasági szabályrendelete alapján a rendőrség közrendészeti osztálya felhívja a város lakosságát, hogy mindenki köteles naponta a háza előtti aszfaltot reggel nyolc óráig letakarítani. A rendőrség tagjai házról-házra járva fogják ellenőrizni, hogy eleget tesznek-e ennek a kötelezettségnek. A mulasztók ellen a kihágási osztály eljárást fog indítani.

Kandia

karamellák (tej-, kávé- és csokoládéban) megőrkeztak

Kérje mindenütt! Minőségük a legkiválóbb!

Cégváltozás miatt

Erdélyi és Kovács cégnél
Cluj, Strada Regina Maria 37 (volt Deák Ferenc-u.)

**Harisnya, keztyű és kötött-
árukülönlegességek
eredeti gyári árban**

1394

BLATT
kötött-szövött áruháza
Cluj-Kolozsvár, Fötér 13

Marhovits F. BRZEPESZ !
Cluj-Kolozsvár, Vesselényi-utca 20. sz.

A Tarbut záróünnepélye

(Kolozsvár, június 23. Az Uj Kelet tudóst-
tőjától.) A közoktatásügyi minisztérium egyik
rendelete értelmében ezévből vizsga nélkül ér-
véget a tanév a középiskolákban. A Tarbut
fiu- és leánygimnáziumban az előadások már
befejeződtek, csak a záróünnepély és a bizo-
nyítványok kiosztása van hátra, ami mint végső
akkord lezárja a tanévet.

A Tarbut-iskola udvara mostanában már
a felszabadult lelkek kacagásától hangos. Öröm
az elmadt vizsga miatt és öröm a készülő
záróünnepélyre veri fel délelőttönként a ko-
pott iskolaudvar csendjét. Fiúk és lányok
már a következő tanévre elkészült boldog
büszkeséggel varrták fel egyensapkájukra a
következő strófot és a jólmert gyermekfejek
már a többszörös iskolapka alól kandikál-
nak elő.

Csütörtökön, huszonnolcadikán délután
fél hat órakor tartja az iskola záróünnepélyét,
amelyre lázas igyekezettel készülnek az iskola
növényedek. A záróünnepélyen a nyilvánosság
előtt mutatják be felkészültségüket a tanu-
lók és ezuttal nem a tanári kar szigorú
ceruzája jegyez, hanem a jóakaratu szülők és
vendégek szabják ki sok elnézéssel az érdem-
jegyeket. Erre az elnézésre azonban valószínű-
leg nem lesz szükség, mert a növényedek szor-
gos igyekezettel tehetségük legjavát viszik a
közönség elé.

A záróünnepély a mult iskolaévi igazgatói
beszámolóval kezdődik. Utána Illés és Winkler
Janka tanárok vezetésével az iskola fiu- és
leány tornaszapata vonul fel, akik szabad-
gyakorlatokat mutatnak be. A tornaünnepély
után veszi kezdetét a műsoros ünnepség, amely
két részből áll. A több számos komoly műsori
vidám kabaréműsor követi. Az összes szerepe-
ket az iskola növényedek látják el.

A záróünnepélyre, amely beléptidij nin-
csen, az iskola igazgatósága szívesen látja a
város egész zsidó társadalmát.

A heti devizapiac

A lej ingadozása. Kereslet nyugati devizákban.
A német márka nagymérvű javulása

(Kolozsvár, június 23. Az Uj Kelet tudósi-
tőjától.) A heti pénzpiac legfontosabb eseménye a
lej állandó ingadozása volt. A legalacsonyabb 785-ös
árfolyamról 815-ig emelkedett, majd ismét 8-ra
esett. A legutóbbi párisi jegyzés ismét emelkedés-
ről számol be. A lej a 8-as párisi árfolyamról
820-ra emelkedett. Emelkedése a zürichi tőzsdén
is megjavította árfolyamát. A legalacsonyabb 270-es
árfolyamról 275-re javult. Javulása a nyugati de-
vizák lanyhulását eredményezte. Különben egész
héten nagy kereslet volt a nyugati devizák iránt.
Feltűnően nagy svájci frank és font sterling tété-
leket vásároltak a nagykereskedők. A német márka
a hét közepéig állandóan esett. A hét közepén
Zürichben váratlan javulással 38-ról 46-ra emel-
kedett. Ezt a javuló irányzatot a másnap tőzsdén
 elvesztette, 40-nel jegyezték. A mai nyitáskor 42-re
javult és a zárlatnál hat pont ugrással 48-ra. Bel-
földön a váratlan javulás nagy meglepetést oko-
zott. Árfolyama a délelőtti 14-ről 18-ra javult. A
magyar korona egész héten esett. Míg a hét ele-
jén egy lejért 48-52 K-t fizettek, a hét végén
58-62 volt az árfolyama. A francia frank is ál-
landóan esett Zürichben.

Irányzat a jövő hétre: Márkában javulás,
magyar koronában gyengülés, francia frankban
ingadozás.

Június 23-án 100 lejért fizettek Kolozsvárt:
4400-4650 külföldi magyar koronát,
6000-6200 belföldi magyar koronát,
35900-36100 osztrák koronát,
8-11-8-13 francia frankot,
2-85-2-83 svájci frankot,
0-50¹/₄-0-50³/₄ dollárt,

Arany- és ezüst ékszerek, kinaezüst és ezüst dísz tárgyak
választéka. Szolid és pontos kiszolgálás. Tört aranyat,
ezüstöt, uránüst legmagasabb napi árkon veszek

Rothmann Márton

szabókezelés és Cluj, str. Maria (v. Matyás kir.-utca) 2. sz.
rövid ru raktár. Eladás nagyban és kicsinyben. Vidéki megrendeléseket postán eszközölök

10-97-11-00 olasz lírát,
57200-57500 német márkát.

Valutapiac június 23-án:

Bukarest. Devizák: Páris 1225, London 912,
Newyork 199, Róma 904, Zürich 3575, Prága
600, Bécs 29-00, Budapest 250, Berlin 16.

Bukarest. Valuták: Márka 24-25, léva
210-220, török lira 115-120, font sterling
915-920, francia frank 1240-1260, svájci
frank 36-37, lira 900-910, drachma 500-
510, dinár 210-215, dollár 201-203, Napoleon
700-710, osztrák korona 31-32, magyar
korona 570-580, cseh korona 610-620, lengyel
márka 24-26.

Zürich. Nyitás-Zárlat: Berlin 42-48,
Newyork 558-558³/₄, London 2575-2576,
Páris 3460-3460, Milano 2515-2512¹/₂, Prága
1671-1670, Budapest 6-25-6-25, Belgrad 645
-635, Bukarest 275-275, Varsó 50-50, Bécs
78¹/₈-78³/₈, Bécs lebélyezett 78¹/₄.

Berlin. Zárlat: Róma 5470, London 560000,
Newyork 121500, Páris 7525, Zürich 21800, Bécs
171¹/₄, Prága 3650, Budapest 1360.

A budapesti devizaközpont hivatalos árfo-
lyamai: Napoleon 3237-3357, lej 41-45,
fontsterling 38110-39310, márka 680-760, olasz
lira 372-382, francia frank 515-532, szokol
247-00-259-00, svájci frank 1480-1540, oszt.
korona 1165-1265, dinár 9400-9800, dollár
8260-8560, lengyel márka 740-820.

KUN MATYÁS FIA

1516

műköszörüs,
késes, látszerész,
műszerész

Cluj, Calea Victoriei 2
(v. Kossuth Lajos-u.)

Még sehol és soha

nem voltak kaphatók
készen olyan kitűnő

öltönyök,
felöltők,
fiuruhák,

mint most
KATZ és MENDEL

cégnél Cluj, Fötér 10. szám.
Szövetek nagy választékban.

Legelőcsőhán
fest, tisztít az

UNIO

gőzmosógymárka
Cluj, G. Reg. Ferd. 133

1383

Fűszer és gyarmatárak
legelőnyösebben

Bermann W.
nagybereskedőnél Cluj,

Piața M. Viteazul 39.
Telefon 76. 1493

HI

Az Uj Kelet az egyetlen
napilapja.
Az Uj Kelet cikkeinek
jelölésével engedély
Előfizetési árak: Egy h
félre 320 lei. e
Felelős szerkesztő: Mar

Éne

Hej uramistene
De kár a tétér
Mert valamikor
Igy-ügy, mégis

Nekünk te váll
S voltunk család
Egymásnak élte
Mikor a körmű

De hát te több
Meguntál bebu
S hazárd játéko
Megtettél minde

Hej uramisten!
Tétért, tevőért,
Látod, a világn
S minket hiába

És bizony, nag
Egyik ha bukik
Világokat kívánt
Esett istene ese

Hej uramisten!
De kár, hogy i
Pedig, milyen jó
- Ne kezdjék

- A miniszter
rályt. Bukarestből jele
tertanács volt, amely
seket a király lengyel
mából. A királyi prer
völletében a miniszter
ben elhatározta a ko
lékünnepe Nagyszeber
megtartani.

- Lefoglalták
palotáját. Becsből jele
"iokja tavaly minden
totta 137 alkalmazottj
ellen pert indítottak é
forumon megnyerték.
lők megítelt járandóság
ki, úgyhogy a bécsi
bank egész vagyonára
bekebelezte a Cseh Ip
lotájára és telkére.

- Lengyelorsz
tőzsdéket. Varsóból
ügyminiszter elrendel
bezárását és kötelezte
exportöröket, hogy
azonnal helyezték let
amely a dollár árfó
márkában állapította
jövőben még alacson
megállapítani. Az é
ban, valamint több n
tartottak és sok gya
köztük a hirhedt fek

- Kilakoltattak
csost. Ma délelőtt a l
mazásával dr. Danilesc
Unió-utca 19. szám ala
nyitották és butorait k

- Elgázolta a
tik: A józsefvárosi p
vonat szombaton elg
személyazonosságát el
állapítani. Később a
özvegy Margán Illés
szénhulladékot szedet
állapították, hogy az
vasutat terhel a fele
rics Poluba és Brezer
zetbe vette.

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja.
Az Uj Kelet cikkeinek utányomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.
Előfizetési árak: Egy hónapra 60 lei, negyedévre 170 lei, félévre 320 lei, egész évre 620 lei.
Felelős szerkesztő: Marton Ernő dr.

Ének a tétől

Hej uramistenem!
De kár a tétért s tevőért: értünk.
Mert valamikor, ha martuk is egymást,
Igy-egy, mégiscsak összetértünk.

Nekünk te vállalt fetisünk voltál,
S voltunk családod, vállalt néped,
Egymásnak éltünk akkor is,
Mikor a körünk egymásba tépett.

De hát te többre vágytál: a világra.
Megtuntál beduinisten lenni
S bazárd játékos, kibic-prófétaszóra
Megtettél mindent: minden, vagy semmi.

Hej uramisten!
Tétért, tevőért, de kár, de nagy kár.
Látod, a világnak sehogysze kellesz,
S minket hiába veszni hagytál.

És bizony, nagyon is egymásba nőttünk,
Egyik ha bukik, kettőnk ér véget.
Világokat kívántál, s lettél
Esett istene esett népnek.

Hej uramisten!
De kár, hogy így végződik kettőnk útja.
Pedig, milyen jól tudtuk egymást verni.
— Ne kezdjük újra?

Giszkalay János

— A minisztertanács helyettesíti a királyt. Bukarestből jelentik. Ma délelőtt minisztertanács volt, amely megtette az utolsó intézkedéseket a király lengyelországi tartózkodása alkalmából. A király prerogatívákat az uralkodó távollétében a minisztertanács fogja gyakorolni. Egyben elhatározta a kormány, hogy a Saguna-emléknapot Nagyszebenben és Rasinarban fogják megtartani.

— Lefoglalták a Cseh Iparbank bécsi palotáját. Becsből jelentik: A Cseh Iparbank bécsi fiókja tavaly minden végkielégítés nélkül elbocsátotta 137 alkalmazottját. Az alkalmazottak a bank ellen pert indítottak és ezt a pert eddig minden fórumon megnyerték. A bank azonban a tisztviselők megítelt járandóságait mindaddig nem fizette ki, úgyhogy a bécsi bíróság zárlatot rendelt el a bank egész vagyonára és a jogerős követeléseket bekebelezte a Cseh Iparbank bécsi fiókjának palotájára és telkére.

— Lengyelországban bezárták a valutafőzsdéket. Varsóból jelentik. Grabszky pénzügyminiszter elrendelte az összes valutafőzsdék bezárását és kötelezte az összes bankokat és exportőröket, hogy idegen devizakészleteiket azonnal helyezzék letétbe a Nemzeti Banknál, amely a dollár árfolyamát 100.000 lengyel márkában állapította meg és közölte, hogy a jövőben még alacsonyabb árfolyamokat fog megállapítani. Az új folyamán a kis bankokban, valamint több magánlakásban házkutatást tartottak és sok gyanús embert letartóztattak, köztük a hírhedt feketebanda negyven tagját.

— Kilakoltattak egy pénzügyi főtanácsost. Ma délelőtt a lakbérleti bizottság felhatalmazásával dr. Danilescu Sándor pénzügyi főtanácsos Unió-utca 19. szám alatti lakását távollétében felnyitották és butorait kitétték.

— Elgázolta a vonat. Temesvárról jelentik: A józsefvárosi pályaudvaron a személyvonat szombatn elgázolt egy asszonyt, akinek személyazonosságát először nem tudták megállapítani. Később a holttestben felismerték özvegy Margán Illésné okisodori asszonyt, aki szénhulladékot szedett a vágány mellett. Megállapították, hogy az asszony haláláért több vasutat terhel a felelősség. A rendőrség Gyurics Poluba és Brezer Sándor vasutasokat őrizetbe vette.

— Lakásnyomor Kolozsváron ezerkilencszázhuszonháromban. Az utóbbi években a kolozsvári lakásnyomor már tűrhetetlen mértéket öltött. A kilakoltatási és lakásrekvirálási eljárások napirenden vannak és a kapuk alatt összezsúfolt butoralkkal szorongó fedéltelének megszokott hozzátartozói Kolozsvár életének. Tegnap óta azután eddig még szokatlan látvány vonta magára a városháza udvarán járókelők figyelmét. Rus János kolozsvári nap-számos családjával együtt egy évvel ezelőtt az ökirályságba távozott munkaalkalmat keresni. Egy hét előtt visszaérkezett Kolozsvárra és minthogy semmiképen sem tudott lakást találni, a városháza udvarán lévő nyilvános illemhelynek éppen nem erre a célra épített előfűlkéjét rendezte be lakásul a maga és családja számára. Tegnap óta ott lakik Rus családja, amíg a lakáshivatal el nem rekvirálja ezt is.

— A kanapé. Luszti Jenő kolozsvári ügyvédjelölt albérlésben lakott özvegy Gál Jánosnéval a Calea Victorie 47. számú házában. Az özvegy nemrégiben elhatározta, hogy repatriál s lakását felajánlotta Luszti Jenőnek, aki harmincegyezer lej lépési díjat fizetett érte. Gálné a pénzt átutalta Magyarországra. Néhány nappal ezelőtt az özvegy eladta egyik-másik butoradarabját, így Luszti is megvett egy kanapét. Pénteken az özvegy vagonbarakta a holmiját és tévedésből a kanapét is elszállította. Ma délután Luszti lélekszakadva sietett az állomásra és sikerült is visszakapnia jogos tulajdonát. Gálné négy órákor végleg elutazott Romániából. Ugyanakkor a rendőrségi lakáshivatal a megüresedett lakást Tyron Szilvia operaénekesnőnek ítélte oda, azalatt, amíg Luszti a kanapéja után szaladt. A kanapé tehát harmincegyezer lejébe került az ügyvédjelöltnek.

Hogyan adunk el osztrák népszövetségi kölcsönt és hogyan vehetünk fel arra kölcsönt. Az osztrák 1923—1943. évi népszövetségi kölcsön, melynek összértéke tizenhárommillió dollár, azaz hatvanötmillió aranykorona, június 30-ig jegyezhető Ausztriában. Általánosan ismert tény már, hogy az osztrák kölcsön a legfényesebb tökebefektetést jelenti; a legjobb biztonsági garanciákkal van ellátva, a világ legkitűnőbb valutájára, dollárra szól, olyannyira, hogy a jegyző semmiben nevezendő rizikónak nincsen kitéve, úgy a tőkére, valamint az árfolyamra nézve ezenkívül a kölcsön nyolcszázalékos kamatot biztosít. Lehetőség, hogy sokan azért idegenkednek a jegyzéstől, mert a kölcsön visszafizetése csak husz éven belül sorsolás után, eszközöltetik, a jegyző tehát reszkirozza, hogy pénzt csak 1943-ban kapja vissza. Ilyen érvelések azonban teljesen alaptalanok, amint ez utóbbi magyarázatokból kitűnik. Ha egy kölcsön-címlettulajdonosnak sürgősen pénzre van szüksége, címletére az osztrák nemzeti banknál — esetleg egy más bank utján is — igen kedvező feltételek mellett bármikor lombardkölcsönt kaphat. Azonban ha óhajtja, címleteit bármikor el is adhatja. Nem valószínű, hogy a kölcsön árfolyama valamikor a kibocsátási kurzus alá fog esni, sőt éppen ennek ellenkezője valószínű. A kölcsönt nemcsak a bécsi, hanem a newyorki tőzsdén is jegyezni fogják. A kamat névértéke hét százalékos, tényleg azonban nyolc százalékos, ami olyan kamatláb, mellyel ugyan kevésbé értékes fixkamatos és gyengevalutájú papiroknál is találkozunk, de semmiesetre sem fixkamatos dollárértékekénél. Miután csak tizenhárommillió dollárnyi kibocsátásról van szó, valószínű, hogy a közönség iparkodni fog tömegesen jegyezni és valószínű az is, hogy a jegyzések egyrésze nem lesz honorálható. Mindenesetre bizonyos, hogy a kereslet élénksége az árfolyam emelkedését fogja maga után vonni.

— A villám két halottja. Dicsőszentmártonból jelentik: Tragikus szerencsétlenség történt Dicsőszentmárton határában. Az ottani elmeógyógyintézet egyik betege, Mayerhofer Pál az egyik kórházi tisztviselő földjén dolgozott. Munkaközben óriási vihar keletkezett s az elmebeteg ember nem tudott hová menekülni. Közben a villám lecsapott és agyonhajította a szerencsétlent. A halott másnap délelőttig feküdt kint a mezőn. Huldu Sándor magyarplakki gazdálkodó lakásába kedden délután becsapott a villám. Huldu és feleségét a földre sújtotta és a házat lángborította. A szomszédoknak sikerült a gazdálkodót feleségével együtt az égő házból kimenteni. Huldu az éjszaka folyamán belehalt sebeibe, felesége súlyos betegen kórházban fekszik.

— Rendőrkapitány harca a betörővel. Nagyváradról jelentik: A nagyvárad rendőrség egyik detektívje tegnap letartóztatta Virág András körözött betörőt. Ma délután hallgatta ki Russu rendőrkapitány Virágot, aki a kihallgatás közben rávetette magát a rendőrkapitányra. Russu birkózni kezdett a nagyerejű emberrel, aki leszoritotta a rendőrkapitányt a földre és már majdnem megfojtotta, amikor a dulakodás zajára elősiető detektívek kimentették Russut szorongatott helyzetéből.

— Gyorstehervonatok beállítását kéri a vasuti üzletvezetők. A még megoldásra váró vasuti problémák rendezésére június 25-én értekezlet lesz Bukarestben. Hosszu Juon kolozsvári üzletvezető ismertette előttünk a konferencia tárgysorozatát, amely a következő: 1. A vasutnál alkalmazott ipari munkások fizetésének felemelése. 2. Az utazási igazolványok kiállításának az üzletvezetőségek hatáskörébe való utalása. 3. Az üzletvezetőségek hatáskörének és a vezérigazgatósághoz való viszonyának megállapítása. 4. Az utalványozási jog adminisztratív érdekből szükséges kibővítése. 5. Gyorstehervonatok beállítása. 6. A napidíjasok fizetésének harminc lejről negyvenöt lejre való emelése. Hosszu igazgató ma utazik a fővárosba.

— Tolvaj a színházi páholyban. A kolozsvári Román Opera péntek esti Carmen-előadásán kellemetlen meglepetés érte Niorly Gyula bankigazgató feleségét. Valószínűleg valamelyik felvonásközben ismeretlen tettesek besurrantak páholyába s ellopták fehérroka boáját. Feljelentésére a rendőrség bevezette a nyomozást.

— Magyarországi légionárius halála Marakkóban. Szegedről jelentik: Budapesti távirat egy kalandos életpálya tragikus befejezéséről ad hírt. Löwinger Miksa, Löwinger Fülöp szegedi üvegkereskedő huszonkét éves fia, mint a francia idegen légió tagja Marakkóban a benszültt arabok elleni harcokban életét vesztette. Löwinger Miksa mint alig tizenhat éves ifjú önként jelentkezett a harctérre. A francia harctérre került, ahol elfogták. Hogy a fogságból szabaduljon, a tetterős és mindig aktív fiatal ember a francia idegen légióba jelentkezett. Szabályszerűen felvették és öt évre szóló szerződést kötöttek vele, melynek letételével tekintélyes végkielégítéssel elbocsátották volna. Löwinger Miksának még egy éve volt hátra, amikor egy lázadó benszültt törzs elleni harcokban fejsebet kapott, mely két óra alatt végzett vele. A budapesti francia konzul hosszú levélben tudatta a fiu hősi halálát a Szegeden lakó szülőkkel és meleg szavakkal emlékezett meg a francia lobogó dicsőségéért elesett fiu vitézségéről.

— Grafikai Ipar. Ambiciózus, pályájukat szerető nyomdászok szerkesztésében és kiadásában jelenik meg Kolozsváron a „Grafikai Ipar” félhavi szakfolyóirat. A csinosan kiállított szaklapnak, amelyet nyomdászok írnak, szednek, nyomtatnak és adnak ki, most jelent meg június havi kettő száma. A lap legújabb száma számos elméleti és gyakorlati nyomdatechnikai cikket közöl és pontos értesítéseket a sokszorosított ipar köréből. Cikklet figyelemreméltó színes műmellékletekkel illusztrálja amelyek tanúságot tesznek az erdélyi nyomdaipar fejlődéséről.

— Rehabilitálták Jahoda A. Károlyt. Jahoda A. Károly iparos, az Automobil Klub cluji kerületének főtákarja ellen tudvalevőleg nemrég bizonyos vádak hangzottak el. Ezeket a vádak június 17-én becsületbíróság vizsgálta meg, amely döntésképen a következőket jelentik: Miután mint informátorokat Tatár Coriolán tanárt és Biánu J. szigurancavezérfelügyelőt kihallgattuk és az iratokat megvizsgáltuk, meghallgattuk Jahoda A. Károlyt is és egyhangulag a következő határozatot hoztuk: A Jahoda A. Károly ellen felhozott összes gyanúsításokat alaptalanoknak minősítettük, amint azok hivatalosan is alaptalanoknak bizonyítottak a belügyminisztérium által eszközölt vizsgálatok értelmében, midőn a kellő helyreigazítás az 1914 szeptember 1-én kelt 42. számú „Buletinul de urmaire”-ben 2333. szám alatt megjelent. Így egyhangulag kijelentjük, hogy Jahoda A. Károlynak egyetlenegy becsületbevágó ténny sem lehet rovására felhozni. Kelt és kihirdetett 1923. év június 17-én. Elnök: Jon M. Mitilinesu s. k., J. Jacobovici s. k., Victor Deleu s. k., Roman Xenofon szredea s. k., Groza Péter s. k.

FIA

1516

és z,

2

gyár
erd. 133

tárak

W.
Claj,
39.

1493

2. sz.

ostáneszközlelk

Közgazdaság

Uj terv a munkásbiztosítók autonómiájáról. A „Consum“ ma megjelent száma írja: Cimponeriu munkásbiztosítási igazgatónak, aki jelenleg a közmunkaügyi minisztériumhoz van beosztva, igen érdekes terve jutott tudomásunkra. Cimponeriu előterjesztést tett Marzescu munkáügyi miniszternek a munkásbiztosítási pénztárak krízisének megoldásáról. Megállapítja, hogy a munkásbiztosítási pénztárak súlyos válsággal küzdenek és a most hozott törvény, amely legálissá teszi a kamara által semmisnek ítélt illetéktöbbletek kirovását, nem oldhatja meg a pénztárak válságos helyzetét. Konstatálja, hogy a pénztárak munkaképességének fentartása érdekében százmillió lej kölcsönre volna szükség, mely lehetővé tenné az új beruházásokat és azt, hogy a pénztárak a törvényben megállapított hivatás szerint működjenek. Ezt az összeget úgy véli előteremteni, hogy az iparvállalatok garantálnák a külföldi és hazai bankok előtt a pénztárak kölcsönét. A tervezet jelzi, hogy a vállalatok elienszolgáltatás nélkül nem lesznek hajlandók garanciát vállalni, ennek következtében javasolja, hogy a munkásbiztosítópénztáraknak szűk körű autonómiát adjanak, amely csak gazdasági kérdésben volna illetékes, tisztvitelői és orvosi ügyekben azonban beszélője nem volna. Ezeknek a leszűkített autonómiáknak az elnöke egy állami hivatalok, lehetőleg törvényszéki vagy táblabíró lenne. Allitóltag tapogatózások is történtek ebben az irányban és a szakszervezetek részéről hajlandók lennének e tárgyalásokat megkezdeni abban az esetben, ha az autonómiának jogot adnának a gazdasági ügyeken kívül az összes segélyezési ügyekben, orvosi kérdésekben való intézkedésre. Marzescu munkáügyi miniszter ebben az ügyben ankétet hív össze, melyen az összes munkaadói érdekképviseletek képviselve lesznek.

A kereskedelmi kamara régi székházába tér vissza. A kolozsvári hadtestparancsnokság műszaki intendaturája szombaton átírt a kereskedelmi és iparkamarához és közölte, hogy a kamarai székházat kiürítette. A hadtestparancsnokság a székházat ugyanis már teljesen kiürítette és átadja a kamarának. Az átadás hivatalos részét hétfőn intézik, az iparkamara azonban csak tatarozás és a ház rendbehozása után veszi át régi helyiségeit.

Berlinben devizaközpontot állítanak föl. Berlinből jelentik: A kormány devizaközpont föllállítását határozta el. Ezentúl nem közlik külön a zárlati és külön a nyitási árfolyamokat, hanem naponta egy kurzusjelentést adnak ki.

Jugoszlávia új külföldi kölcsöne. Belgrádból jelentik: A jugoszláv kormány tárgyalásokba becsatkozott egy külföldi pénzeszoporttal, nagyobb összegű kölcsön megszerzése érdekében. Az új külföldi kölcsön összege még nem ismeretes, annyi azonban bizonyos, hogy független lesz a nemrégiben fölvert tízmillió svájci frank kölcsöntől, amelyen állami befektetéseket eszközöltek. Az új kölcsönt kizárólag állami épületekbe fogják fektetni: több új államhivatal számára szándékoznak modern, palotaszzerű épületet emelni, amelyekben azonban nemcsak a hivatalos helyiségeket helyezik el, hanem sok hivatalnoklakást is.

Esik a jugoszláv széna ára. Belgrádból jelentik: Az esőzések következtében a rétek annyira följavultak, hogy jó szénaaratásra lehet számítani. Ennek következtében a széna ára erősen esik. Nyolc nap előtt a széna métermázsa 150—190 dinár volt, ez az ár egy-két nap előtt 80—100 dinárra esett le. Egyes bő szénatermésű vidékeken már 60 dinárért is kínálják a széna métermázsaát.

Lemnul. Az Erdélyrészi Faegyesület hivatalos lapja, a Lemnul legújabb száma változatos tartalommal jelent meg. A fások szaklapja közli többek között a CFR. új díjszabásának tarifális táblázatát.

Lusztig és Nussbächer

cukorkakülönlegességek állandó raktára
Cluj, C. Reg. Ferdinand 31

A Zsidó Nemzeti Alap Erdélyrészi Irodája,
Cluj—Kolozsvár Calea Reg. Ferdinand 48.

Wald Teréz és Dr. Blank Illés aranykönyvi bevezetése Cluj:

Az esküvőn Rosenheck Athalia, Löbl Eszter, Deutsch Gizella és Singer Vera gyűjtése: Dr. Blank Illés és neje 200, Dr. Fischer Tivadar és neje, Wald Menyhért, Dr. Weissburg Chaim, Wald Abraham, Dr. Fischer József és neje, Wald Márton, Noszin Mór, Wald, Dr. Klein Miksa, Klein Eszti 1—100, Finkelstein Alfréd. és neje, Dr. Glasner Izsák és neje, Hirsch Adolf, Dr. Neufeld Jenőné, Eckstein, N. N., Glasner, Reich Izidor, Glasner Simon és neje, Glasner Mózesné, Acél Mór, Wald H. 50—50, Glasner Simon 60, Gonsterné 25, Pongrác 20, Dr. Rosenberg 40, Reicné 10, Olvashatatlan aláírások 100, *Távirat megváltás címen: Sighet: Eckstein Emanuel 20, Dr. Friedl Abraham 10, Káhnán Náthán 10, Perl Jenő 20, Káhnán Dora és Hermann 50, Fränkel Armin 10, Heller Mór és Salzberger család 12, Özv. Edelsteiné 10, Dr. Rosenberg Sándor 10, Klein Márton és családja 10, Zsidó Kézműiparosok Egyesülete 20, Dr. Heller Jakab 20, Dr. Szabó Endre és neje 20, Dávidovics Testvérek 20, Stern Sándor 30, Friedmann Hermann és családja 50, Pollák Ferenc 10, Cluj: Singer Ignác 200, Bergner Mór 20, Dr. Krémer 25, Schwartz Miksa 25, Ausländer Lajos 50, Dreikurs Jakab és családja 50, *Szatmár: Braun Mór hitk. titkár 20, Markovics Elek 50, kisebb megváltások 10, Naszód: Schön Mihály 10, Apfel Adolf 10, Marosvásárhely: Wintner Jenőné 20, Dés: Rosensweig M. Jehuda 25, Halmi: Schwartz Elemér 20, Szászváros: Dr. Lövenstein Lajos 20, Szászrégen: Fixel Vilmos 10, Mezőtelegd: Schwartz Zsigmond 20, Beszterce: Kallus Lajosné 20, Székelykeresztúr: Dr. Weiss Fülöp 30, Borosjenő: Vértés Ignác 100, Petrosény: Zisovits Jenő 20, Lugos: Többen 100, a Cionista Egyet 100, Szászsebes: Stössel József 20, Borossebes: Lefkovic Bernát 25, Pozsony: Dr. Sipos Leó 15, Fugyvársárhely Sternberg Andor 10, Nagybánya: Fuchs Izsó 15, Temesvár: Vermes Ernő 50, Dicsősémmárton: Rosenfeld Chaim 20, Oradea-mare: Lukács Zoltán és neje 50, (Eddig befolyt 4060) Lei: 3.550—**

Templomadomány

Cluj: Dr. Blank Illés 60, Grün Lázár 500, Grün Mór 100, Boskovics Dezső 20, (680—), Lugoj: Neumann Armin 250, Sachs Zsigmond 200, Schlinger József 150, Kohn Zsigmond, Szidon József, Földes Géza, Neumann Miksa, Schneider Bertalan 1—100, Kormos Jenő, Deutsch J. Sámuel, Ambrus Arthur, Hirschl Miksa, Pollik Jenő, Neumann Ferenc, Tauszk Jenő, Szidon Dezső, Spitzer Izidor, Szigeti Pál dr. Bordach Henrik, Deutsch Zoltán 50—50, Schwartz Ignác, Huszár Vilmos, Koós Odón, Sziklai Lajos 30—30, Cséri József, Sternheim Manó 25—25, Földvári Arthur, dr. Körösi Aladár, Deutelbaum Manó, Kösztenbaum Hermann, Iritz Armin, Szántó Béla 20—20, Barát Rezső, Salinszky Oszkár, Tyroler Emil, dr. Klein Jakab 10—10, kisebb adományok 10, (2.040—), *Odorhei: Hirsch Hermann 100, dr. Acs Lajos, dr. Kálmán József 50—50, Iszákovics Bernát, Gottesmann Vilmos 10—10, (220—), Nagykároly: Reiter Adolf 50, Lei: 2.990—*

Erdélyi-kolónia

Transylvanai Somérok nachlaja

Schwartz Miksa parancsnok testvér dunamja Cluj

Az I. Somér csapat gyűjtése 8m², Lei: 40—, *Királyhagyó: Spitzer Antal gyűjtése: Stern N. Csucsá, Albert Bernát Huszár, Schwartz Mór Nagybárod, Klein Jenő Oradea-mare, Spitzer Antal 1—1m², (25.) Belin: Göttler Henrik, Surányi Erwin, 4—4m², Márton Sándor 2m², (50—), *Odorhei: Klein József 2m², (10—), Bistrița: Fürst Gusztáv 10m², Kallus Lajos 4m², Schwartz Fanny, Birkenfeld, Amen Samu, Spéter Károly 2—2m², Izsák Regina és Rózi Mezőszentmihály 2m², Herschmann Farkas, Bermann, Olvashatatlan, Márton Izsák, Redlich Salamon, Ausel Leib N. N. dr. Eskelesz, Spéter Mózes, Lax Dávid, Gottstein Károly, Hoffler Rózi, Cibener 1—1m², (125—), *Katona: Erzmann Ernő és neje, Edelstein Benő, Keszen Jakab és neje, Rothstein Náthán és neje, Mayer Manó és neje 1—1m², (40—), Cluj: Redlich Rózsika és Ausländer Rudolf esküvőjén becsolás előtervezésből befolyt 300—, *Borossebes: Schwartz Emanuel, Kohn Jenő, Lefkovic Bernát 20—20m² Fischer Lajos 10m², Márton Béla 4m², (370—), Lugoj: Sternheim Gyula barmicvája alkalmával: Sternheim Manó 50, dr. Deutsch Mór 50, Deutsch Arthur, Spitzer Dávid, Brauch Rudolf 25—25, Deutsch Jakab kártyanyeresége 40, társas összejövetelen maradvány 60, Bernstein brossurakért 180, Singer Jágó 100, N. N., Cséri Vilmos, Schwartz Miksa, dr. Klein Jakab, Klein Max, Deutsch Erwin 20—20, (675—), *Hafeg: Steinberger Béla 10m², Salamon Armin 10m², Müller Vilmos Temesvár 10m², Funk Gusztáv Temesvár 8m², Berdach Károly Alba-Julia, Abraham Aladár, Wolf Béláné, Salamon Ella, Grossmann Rózi, Markovics Emma, Wolf Béla, Grün Sámuel, Berger Mór, Káhnán Hona Cluj, Jökel Vilmosné, Simon Adolf, Krémer Vilmos Cluj, Bencel Lajos Alba-Julia, Abraham Sándor 4—4m², Heimlich Izidor Sziágysomlyó, Spitzer Jenő Oradea-mare, Izsák Ignác Piski, Friedmann Sándor Temesvár, Schwartz Miklós Oradea-mare, Weisberger Helén, Berger Mendel, Goldstein Sámuel, Salamon Rózi, Grossmann Gyula, Sámuel Hermann, Stern Arnold Temesvár, Wolf Viktor*****

és Irén 2—2m², Grossmann Böske és Baba 2m², Zuckerman Samuel, Löwy Lipót 1—1m², (650—), Lei: 2.045—

Nordau-kertváros

*Purimi gyűjtés Dej: Rosenthal Lajos 140, Gerő Regina 33, Schwartz Sándor 15, Singer József 12, Fogel Jolán 32, Abraham Imre 36-50, Hirsch Fanny 33, Farkas Mirjam 128-50, (430—) Mezőtelegd: kisebb adomány 7, *Tasnád: Schwartz Ilonka gyűjtése 68, Karánszabes: Roth László 240-50, Pálfi Margit és Olga 210, Samu Abraham 134, Pollák Imre 116-50, Brand M. 140, Steiner Zoltán 207, Haller Gyurka 150, (1.198—) *Resija: Tellner Manó hitoktató utján: Steiner Bandi 40, Hübsch Lenke 40, Grosz Ignátz 133, Kupferschmid Mária 82, Scherl Géza 30, Herschkovits Margit 100, Grünberger Oszkár 55, Fischer Anti 228, (708—) *Blaj: Dr. Friedmann Márton utján: Mandel Edith és Pali 74, Schwartz Dezső 67, György Adolf 42, Klein Sarolta 62, Krauss Mariska 63, Grünfeld Ilus 152, Eisikovits Berta 115, Herzlinger Elza 20, Kappel Imre és Jenő 58, Trencsener Teréz 125, Rosenstein Zsigmond 14, (792—) *Alesd: Wégnér Dezső utján: Ullner Vilmos 35, Stern Béla 63, Eibenschütz Sándor 29, Stern Ilonka 55, Sámuel Elemér 164, (349—) *Zerindul-mare: Gärtner Károly 20, Nyárádszereda: Kohn Simon 60, *Odorhei: N. N. fogadás elvesztés címen 50, Cluj: Peretz Charlan Redlich Rózsika és Ausländer Rudolfesküvője alkalmával távirat megváltás címen 25, *Löbl Eszter Tharbut VII. g. o. t. 10, Guttman Chaim tanár utján, *Borossebes: Fischer Magda 91, Hóchwald Magda 61, Steiner Józka 20, Weissberger Béla 20, gyűjtött purim alkalmával (192—) *Carei-mare: Schönfeld és Rothmann Klári 146, Berkovits Erzsébet 64, Weiss Anna, Sarkadi Magda és Rothmann Erzsébet 82, Schwartz Emma 57, Weiss M. és Kaufmann 77, Kertész Anna és Szántó Ilona 70, Schönfeld M. és Klein H. 83, Friedmann Magda és Fischer Magda 70, Izsák I. és Fischer O. 75, Roth és Jéger Ernő 80, Weiss és Farkas Erzsé, 94-50, Mózes és Ehrenfeld 172, Szirmai és Schwartz Sándor 143, Pető és Kovács István 80, Kesztembaum és Dávidovics Alice 143, Strauss és Weiss Miklós 235, Moskovits és Jéger Ilona 80, Guttman és Schwartz József 59, Morgenstern és Klein Magda 57, kisebb gyűjtés 26, (1890-50—) Lei 6099-50—**********

A Zsidó Nemzeti Alap Erdélyrészi Irodája.

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

Heti műsor

Vasárnap délután 3 órakor: Hazudik a muzsikaszó. (Tompa Béla vendégjátékával. Mérsékelt helyárrakkal. Sorozatszám 448.)
Vasárnap este fél 8 órakor: Kék mazur. (Operett-udjongság 20-adszor. Tompa Béla vendégjátékával. Premier helyárrakkal. Bérletszűnetben. Sorozatszám 449.)
Vasárnap háromnegyed 11 órakor: Iglói diákok. Éjjeli előadás délutáni helyárrakkal. Sorozatszám 450.)
Hétfő: Kis király. (Tompa Béla vendégjátékával. Napibérlet 149. szám B. Premier helyárrakkal. Sorozatszám 451.)
Kedd: Bajadér. (28adszor. Tompa Béla vendégjátékával. Bérletszűnet. Premier helyárrakkal. Sorozatszám 452.)
Szerda: Makrancos hölgy. (Uj betanulással és új szereposztással. Az irodalmi munkásciklus 6-ik utolsó estéje. Premier helyárrakkal. Sorozatszám 453.)

A színházi iroda, hírei

A jövő hét szenzációja Gilbert új operettjének a Hermelines nőnek a bemutatója lesz. Rendkívüli ambícióval és különös kedvvel készül rá a színház énekes személyzete. A bemutató előadás érdekességét vendégjáték is fokozza. A férfi főszerepet pénteken és szombaton Tolnay Andor, vasárnap Sümegi Ödön s hétfőn Takács Mihály fogja játszani. — Vasárnap délután a Hazudik a muzsikaszó operettben, este pedig a Kék mazurban fog Tompa Béla föllépni. Hétfőn a Kis király címszerepét fogja játszani, kedden ismét olyan szerepben látható, amit Kolozsváron még nem játszottak! A Bajadér Radjamijában. — Az irodalmi munkásciklus utolsó hatodik estéje szerdán lesz. Shakespeare remeke, a Makrancos hölgy fog színrekerülni új bemutatással és új szereposztással. A két főszerepet Poór Lili és Táray Ferenc fogják játszani. — Csütörtökön este a János vitéz címszerepében kezd meg három estére terjedő vendégjátékát Tolnay Andor, a nagyváradi színház énekes borsvivántja, akinek a Bacsánkeringőben nagy sikere volt. — Vasárnap éjjel háromnegyed tizenegy órakor az Iglói diákok énekes diáktörténetet adják igen olcsó helyárrakkal.

* Ha gummi-övzsert vásárolunk, ne fogadjunk el másst, csak „Ollá“-t.

Az „Uj Kelet“
nyomatvány

„Kadima“
rendel

Szigoru szombati

Könyvujj

GISZKAL
AZ UJ PR
KÖNYV
VERSEK

KABBA
ÉS CSO

MISZTIKUS
ARA

MÁSOD

Utazásom

PANETH HERMA
SAJTÓ ALÁ REN
ARA

Az Uj Kelet kö
Strada Ba

„TAC“

EZOST
CLUJ-KOLOZSV
volt Pé

Ezo
a legmagas

Gyárt evőeszkö
csak visz

Telefon 4-82. Sür

Leszáll

He
Weisz
divat
Cluj, Cal. Reg. F

Cosmanosi m
gyönyörű m
Mintás batiszt
Divatmintás g
Duplaszélés si
nok minden
la. Kelengyev

Epongeok, e
szes nyári c
nagy v

Az „Uj Kelet” hívei
nyomatványszükségletüket
a
„Kadima”-nyomdában
rendeljek meg

Szigoru szomball munkaszünetet tart!

Könyvujdonságok!

GISZKALAY JÁNOS
**AZ UJ PRÓFÉCIÁK
KÖNYVÉBŐL**

VERSEK — ÁRA 60 LEJ

**KABBALISTÁK
ÉS CSODATEVŐK**

MISZTIKUS TÖRTÉNETEK
ÁRA 24 LEJ

MÁSODIK KIADÁS
Utazásom a szentföldön

PANETH HERMANN UTIJEGYZETEI
SAJTÓ ALÁ RENDEZTE SZABÓ IMRE
ÁRA 8 LEJ

Az Uj Kelet könyvosztálya Cluj
Strada Baron L. Pop 10

„TACÁMUL”

EZÜSTARUGYAR
CLUJ-KOLOZSVÁR, Str. Avram Iancu
volt Petőfi-utca 3

Ezüstöt
a legmagasabb áron veszi!

Gyárt evőeszközöket, dísz tárgyakat
csak viszonteladóknak

Telefon 4-82. Sürgöncím: Tacámul Cluj

Leszállított árak!

**Heller,
Weisz & Molnár**
divatruházában
Cluj, Cal. Reg. Ferd. (Wesselényi-u.) 6

Cosmanosi mosó voalok
gyönyörű mintákban . 53.—
Mintás batiztok . . . 45.—
Divatmintás grenadinok . 98.—
Duplaszéles sima grenadi-
nok minden színben . 61.—
la. Kelengyeváson . . 38.—

**Epongeok, etaminok és az ősz-
szes nyári divatujdonságok
nagy választékban.**

BUTORÜVEGEKET, TÜKRÖKET
Lloyd 1479

Barok, csillag és virágciszolással,
valamint adott rajzok után
művészi kivitelben készít

HUNWALD, üvegesiszolda és tükörgyára
CLUJ-KOLOZSVAR, Str. Vlahuta (volt Bolyai-utca) No. 3.
Hibás tükröket újra foncsoroz

**Arcod bőre hogyha
Nagyon zsiros,
KAISER BORAX**
Jó hatása biztos.

1498

Jégszekrények
kaphatók készen raktáron. Saját készítményem.

1296

Grünwald Jakob Cluj, Széchenyi-tér 13. sz.

**Grünwald
és Steiner**
Cluj
Piața Unirii
12.

Női
divat-
külön-
leges-
sége-
ár-
háza

Tavaszi divatujdonságok:

BOERBERRY,
COOVERCOOT köpenyre
és kosztümre, CSIKÓ ANYA-
GOK ALJAKNAK nagy
választékban 1472

Modern üvegesiszolda és tükönárugyár
PÉCHY ÉS TÁRSA
ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD),
STR. SAGUNA (KAPUCINUS-U.) 20

Írógépek
1370 és kellek állandóan nagy választék-
ban. Javításokat legolcsóbban vállalok.

Finkler Antal Cluj, P. Mihai Viteazul (v. Széchenyi-tér)
40. sz. Telefon 493.

Telefon 81. **Ládagyár** Fióküzlet:
Egeres
Mindennemű ládákat és fadobozokat összeszegezett
és szétcsomagolt részletek megrendelésre azonnal
készít és szállít a legolcsóbb napi áron 1391

Sajovics és Lebovits Iakereskedés
és ládagyár
Cluj, Strada Cernauți (volt Kajántói-ut) 1 szám

**Háztulajdonosok
figyelmébe!**

A kolozsvári pénzügyigazgatóság közis-
mert rendeleténél fogva minden bérleti
viszonyról írásbeli szerződés levén be-
mutatandó, az érdekeltek bérleti szer-
ződés-blanketták tekintetében szükségle-
tüket legjobban és legolcsóbban a Ka-
dima Nyomda Rt. szerezhetik be. A kitűnő
szakember általszerkesztett, román nyelvű
bérleti szerződés-blanketták ára:

a) irodai papíron . . .	egy tucat 27.—
	öt tucat 112.—
	tíz tucat 180.—
b) finom irodai papíron	egy tucat 30.—
	öt tucat 125.—
	tíz tucat 200.—

Kadima-nyomda, Brassai-utca 10

CLUB GUÉTRANSATLANTIQUE

első és legnagyobb francia hajóstársaság

Luxusgőzösök

**Newyork, Cuba,
Mexico-ba
stb.**

Bukarest, Páris, Havre
utvonalon át.

Vezérképviselőt Nagyrománia részére:
ADOLF SALOMON FIA
Bukarest, strada Paris No. 14

Legnagyobb kényelem, gyors utazás, ki-
tűnő ellátás, elsőrangú kiszolgálás, külön
kajuttók. Lloyd 1637 1541

**Készíti a legszebb tükröket és butor-
üvegeket minden Ujrafoncsorozás
méretben és mennyiségben! Kérjen árajánlatot**

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetések egyszeri közlési díja szavanként 2 lei. Vastagabb betűvel szedett szavak 3 lei. Legkisebb apróhirdetés díja — 10 szóig — 20 lei. Jelíges hirdetésekre semminemű felvilágosítást nem adunk. A beérkező ajánlatok helyi hirdetéseknek a kiadóhivatalban vehetők át, vidékiek a kívánt címre továbbíthatnak. Erre a célra a hirdetési díjon kívül 2 lei 60 bani bélyegköltésig fizetendő.

Kereskedelmi és ipari nyomtatványokat

körleveleket

cégekártyát

levélpapírost

számlát

legolcsóbb árban feltűnően elegáns kivitelben készíti a Kadima Nyomda Rt.

3 drb. kiváló szerkezetű üzemképes 35-40 lóerős teherautó „Fiat”, „Praga”, „Saurer” eladó. Friedmann Mór fakereskedőnél, Lugoj 5749

Pallas-lexikon, szép-irodalmi könyvek, tenisztaárak olcsón eladók. Kiss utca 22. 875

Gyógynövényeket

körisbogarát és anyarozsot vásárol a „HERBA” vállalat, Cluj, Strada N. Iorga 2. 1562

Egy fiatal, de tehetséges fogtechnikus segéd azonnali belépésre állást keres. Cím a kiadóhivatalban. 5762

Suche absolut intelligente deutsches Fräulein zu 2 kleinen Mädchen. Offerte nur mit guten Zeugnissen an die Glashandlung Fischer, Cluj, Piata Unirii erbeten. 5776

Figyelem a nagy vashíd sarokra! A címre figyeljen

Markovits Bernát ékszerész

Lüszter saccó és mellények
Mosó ruhák
Tennisz nadrágok

Neumann M.

cégnél Cluj,
Piata Unirei 14. Tel. 431.
1502

Segéd rőfös- és divat-áru szakmába felvétetik. Kirakatrendezésben jártas előnyben részesül. Román nyelv tudása okvetlen szükséges. Moskovits Jakab Cluj, Calea Reg. Ferdinand 21. 5768

Keresünk Erdély nagyobb városaiban ügynököket, kik szilvapálinka és almacognac eladását elvégeznék. Ajánlkozók forduljanak Erd. Egyesült Kereskedelmi R.-T. Déva. Telefon 44 vagy 88. Sürgőnycim: Ardeleana. 5771

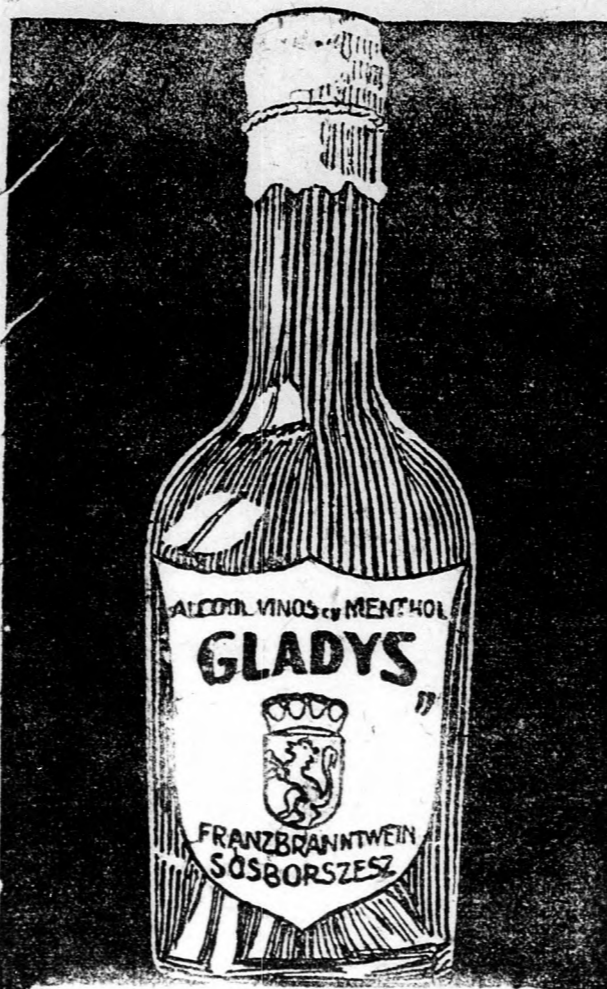
Modern keményfa háló és teljesen új konyhaberendezés elkölözés miatt eladó. Cím a kiadóhivatalban

Ruhát és fehérneműt házhoz is megyek varrni. Friedmanné, Malom-utca 20. sz. 5773

Erdély legnagyobb városában egy önálló kötött-és rövidáru nagykereskedő nőülés céljából megismerkedne intelligens ízr. leánnyal. Hománnyra reflektál. Leveleket „Önálló” jeligére a kiadó továbbít. 5774

Keresek kisebb család részére perfekt izraelita főzőnőt azonnalra. Kautmann Ferencné, Marosvásárhely, Sándor János-utca 12. 5775

Aranyat, platinát és drágaköveket a legmagasabb árban beváltok. Legolcsóbb bevásárlási forrás ékszerekben, órákban, disztárgyakban

**Gladys a nevem,
Jöttem, láttam, győztem!**

**Herczeg Géza
vegyészeti gyára Cluj**

Külföldi likőr- és pezsgő-különlegességek kaphatók **LUCULLUS-nál** Oradea-Mare Bémer-tér. 1892

120 HP Langfelder gyártmányu compand condensatoros stabil gőzgép,

10 HP Máv. gyártmányu gőzlokomobil, Magyar Motor- és Gépgyár gyártmányu hidraulikus olajprés, 3-4 HP benzinmotor, Rádiószíták nagy teljesítménnyel, felvonók, raktárról azonnal szállíthatók. Hoffmann Sándor okleveles gépészmérnök gépműhelye, Cluj-Kolozsvár, Strada Săcuiașcă 2. szám

Kabát és Kosztüm

legújabb divat szerinti készítését jutányosan vállalom a Kinizsi-utca 2 sz. alá áthelyeztetni dívatszalonomban. A n. é. közönség további szives pártfogását kérem. 1418

Dávidovics Mór

Carol MIHÁLY Károly

gabona, termény és magkereskedő

Târgu-Mureș — Marosvásárhely

Sürgőnycim: Mihály Károly

Telefonszám 85 1522

10.000 zsák márványgolyó

érkezett 1858

Eisenstädter Fülöp és Tsa

cégnek Cluj, str. Regina Maria (Deák F.-u.) 13. Gummi labda, gyermekkocsi, nürnbergi és galanterie cikkek nagyban is állandóan kaphatók.

Le-rakat:

Szavatulunk,

hogy 1 kilogram Marx-féle email- vagy padlóakkal 2 négyzetméterrel többet festhet, mint ugyanannyi bármely más gyártmányuval

Rados & Co. festéknagykereskedése Cluj

(Kolozsvár), Calea Regele Ferdinand (vált Wesselényi Miklós-utca) 21. szám alatt

SZERKESZTŐSÉGI HIVATAL ÉS

Cluj, Kolozsvár L. Pop (Brassay-utca) 19 szám.

Telefon: Szerkesztőség és kiadóhivatal 2s. N. Sz.

A kéziratok kiadásáért szerkesztőségünk felelős. Kéziratok adunk vissza.

Cluj-Kolozsvár

Az ifjú

A román nemzeti esemény szabadságharc lottó hetvenöt európai forrad karest népét isban összesereg tája előtt összállítását követjéről Magheru zerei hirdették fesztumát és a Huszonegy pordalmi nép kivá nyolcas szabadszabadság, tes hatotta át. A kitárt szívet fnetet, amely ber felszabadítá dékről-nemzedé tekintette a ha az emberiségért

A hetvenöt „fiatal alkotmáj” új hitvallása kimondja a p ország összes lakó lási, nyelvi és nyolcadik pont el, a tizenhatod a férfiakkal, a eltörlik a bot-és szonegyedik a z jogokat, amelye letik. Az alkotnem említettünk bele ebbe az es volt ez a közép és sötétségben megalkuvást nem bant ki ezekben zárt ablakokat, tet adó friss ta szabadságért küz ugy, mint Páris ott voltak a zsidótték testvéri napot. A Stirbe Bratianu és Ca a két Rosetti-fi és hirdette a ságokat.

Hetvenöt é utcáin kivirágzó az idők távolábó mai életünkbe, a csak időben távo tól és a kor mo ban is. Az „ifjú” jából vajmi kevés érnünk, hogy h alkotmányt kapo és jogok tekinte ama réginek. I legtöbb szabadsá utána feltámadt kezett mindazt, verekedett. De az és előbb-utóbb győztes. Az em hitét, mert mag haladás zálogát.